

בהעלותך

עלון מס'

990

שנה כ' התשע"ט

פניני הפרשה

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

חביבות המצוות

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' – כתב רש"י בשם הספרי: "להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. נשאלת השאלה וכי עולה היה על דעתנו שאהרן קדוש ה' ישנה ח"ו כמלוא נימה מציווי ה' מה השבח הגדול בזה שלא שינה, עד שצריך לכתוב זאת במפורש בפסוק? ועוד, למה לא נאמר שבחו זה בשאר מעשה הקרבנות והקטרת הקטורת?"

מבאר האור החיים הקדוש שעיקר הכוונה ב"ויעש כן אהרן" אינה רק על עצם הדלקת הנרות, כי התורה מוסיפה "ויעש וגו' אל מול פני המנורה העלה נרותיה", אפילו שהדבר נאמר כבר בציווי. ללמדנו שאהרן הכהן התעסק בהכנת המנורה והיה מכין את הנרות מקנחם ומתקנם כדי שהמנורה תיראה כחדשה, וזה שבחו של אהרן, שלא רק עשה את ההדלקה שהיא המעלה והכבוד שה' כיבדו, אלא עשה את כל מעשה המנורה לעשות את מצוות ה', כמו שנאמר "לעשות רצונך אלוקי הפצתי". למרות שאהרן הכהן היה עסוק בצרכי ציבור ובהבאת שלום בין אדם לחברו, בכל זאת דאג להכנת המנורה בחביבות ובשמחה של מצוה.

והרמב"ן כתב בביאור "ויעש כן אהרן", שאף שהמצוה כשרה בבניו, היה מזדרז בעצמו במצוה זו הרומזת לדבר עליון וסוד נשגב.

מסופר על דין תורה מעניין שבא לפני הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל: נהג הסעות שמסיע ילדים לתלמוד תורה, היה לו מלווה שהיה מוריד את הילדים ושומר עליהם בזמן הנסיעה. ומדי פעם התגלע ביניהם ויכוח: מי יפתח את דלת המנדר כדי שהילדים ירדו לתלמוד תורה. עד שבאו אל הרב לשטוח טענותיהם. התפלא הרב ואמר: עוד לא ראיתי מימי ויכוח כשפותחים את ארון הקודש, שאחד יאמר לחברו קשה לי לפתוח, תפתח אתה! אלא להיפך מתווכחים מי יזכה לפתוח, ולכם הרי יש כאן זכות לפתוח את הדלת לילדי תשב"ר שיזכו ללמוד תורה, והרי זה כפתיחת ארון הקודש! אחרי ששמעו את הסתכלות הרב על הענין, הסתיים הויכוח ועשו זאת בשמחה.

לא תהו בְּרֵאָה	עצה טובה
<p>השָׁלֵד תפקידו של השָׁלֵד בגופנו לקבוע את צורת הגוף ולייצבו כדי שלא יהיה רך ומדולדל. השלד גם מגן על האיברים הפנימיים העדינים שלנו, במיוחד על הלב ועל הריאות – באמצעות הצלעות, ועל המוח – באמצעות הגולגולת. (ר' אריאל כדורי הי"ו).</p>	<p>כדי לעקור מהשורש מריבות בין אחים, מומלץ ליצור היררכיה ברורה על פי גילאי הילדים, כשלכל ילד נשמר מקומו וכבודו - יש מישהו גדול ממנו, ויש מישהו קטן ממנו. ההורים רק שומרים על הסדר הזה - מבצרים את מעמדו וסמכותו של כל ילד מול הקטנים לו ודואגים שלא יתגרה באלה הגדולים ממנו. השיטה יוצאת מנקודת הנחה שאלימות של ילד נובעת מתפיסתו את עצמו כחלש, הוא חש עצמו חייב להוכיח לעצמו ולאחיו שהוא יותר חזק. ברגע שההורים מבצרים את מעמדו כגדול, נחסך הצורך באלימות כדי להוכיח זאת. (הרב חיים ולדר הי"ו).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"המחזיקים בידי לומדי תורה, הם מקיימים שלשה עמודים – עמוד התורה עמוד העבודה ועמוד גמילות חסדים, ומחזיק בעץ חיים, כמ"ש 'עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר', ולכן בהתפללו על העושר, יתכוין רק לעזור בו מה שהוא נחת רוח לפניו דוקא, ולא יהיה ב"מ עושר שמור לבעליו לרעתו, ולא יהיו מזיקים שולטים עליו".
(מגיד חדשות" ח"ט עמ' ל"ג)

פנינים ופרפראות

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. ויעש כן אהרן וגו'

קצת קשה אומרו יאירו שבעת הנרות, ויותר נכון היה לו לומר יאירו ששת הנרות, שהרי שלשה מצד ימין ושלשה מצד שמאל, וכולם כלפי הנר האמצעי. וכבר עמדו בזה גדולי המפרשים (דעת זקנים, אוה"ח הקדוש, כלי יקר ועוד). ועוד קשה מה שכתב רש"י ז"ל על הפסוק ויעש כן אהרן, להגיד שבחו שלא שינה. ע"ש. והדברים טעונים ביאור, וכי יעלה על הדעת שאהרן הכהן היה משנה ח"ו מדברי הקב"ה. ונראה ליישב בס"ד הדברים על פי מה שמוכח בזה"ק (דף קנ"א ע"ב) וז"ל: קח את הלויים, הא אוקמוה דבעי לדכאה לון ולאמשכא לון לאתקשרא באתרייהו, בגין דאינון דרועא שמאלא וסטרא דדינא, וכל מאן דאתי מסטרא דדינא בעי דלא ירבי שערא בגין דאסני דינא בעלמא. ע"כ. ונמצינו למדים שבשבת לוי היו שני סוגים: הכהנים שהיו מסטרא דימינא האחוזים בחסד, ולעומתם הלויים מסטרא דשמאלא האחוזים בגבורה. והנה אהרן הכהן כנציג שבט הלוי היה עליו להעלות את הנרות ולכוין בעד כל השבת – לויים וכהנים גם יחד, ולאחדא ימינא בשמאלא. ורק אדם כאהרן הכהן "דכל יומי הוה משתדל לאסגאה שלמא בעלמא, ובגין דאורחוי כך סליק ליה קוב"ה להאי למיעל שלמא בפמליא דלעיל" (לשון הזוה"ק פרשת אמור דף פ"ח ע"א), הרי שרק הוא יכול היה לייצג כיאות את שבת לוי. ומעתה יובן, שבמנורה יוצאים שלשה קנים מכל צד, צד ימין ירמוז לכהנים דאינון מסטרא דימינא, וצד שמאל ירמוז ללויים דאינון מסטרא דשמאלא, וגוף המנורה והוא הנר האמצעי רומז לאהרן הכהן, וזהו מה שאמר הכתוב "אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות", לרמוז גם כן לאהרן הכהן שבלעדיו לא יכלו להדליק ולו נר אחד, ובזכותו שזכה לכוין ברעותא דלבא, יאירו שבעת הנרות ונרו גם יחד אתם. ומה שדרשו חז"ל מלמד שלא שינה, רצונם לומר שלא שינה במדותיו הטובות, ועל ידי זה זכה להמשיך ולאחד את שבת לוי על ידי הדלקת המנורה, ולא שינה בין סוג לסוג. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה'

"רע באזני י"י" ר"ת "ריב", לרמוז בס"ד שכל מגמתם של רשעים אלו היתה רק לעשות ריב עם רבוננו של עולם. (חן בשפתותיך בת"י).

נקודת חן / עובדיה חן

ברכה שלימה

ספק לא נאמרו, שהתעסקו בדברים אחרים בשעת אמירתן, כל הברכות הללו עומדות מבושות ונכלמות...

כאשר יבררו את הברכות שנאמרו בכוונה הראויה, בשמחה ובדבקות בה', ימצאו רק כמה ברכות. בשביל כמות כזאת של ברכות, אין צורך בקרונות, די בכמה שקים... אוי לה לאותה בושה! אוי לה לאותה כלימה!

בעודנו כאן בעולם העשייה, עוד היכולת בידינו למלא קרונות, ולדאוג לכך שה'סחורה' תהיה אכן משובחת!

והביא שכך מצא מפורש בזוהר הקדוש (פרשת מצורע דף נ"ה ע"א): "כל מלה ומלה מהתפלה שאדם מוציא מפיו, עולה לשמים ובוקעת רקיעים, ושם בוחנים את אותה מלה: אם היא מלה כשרה, אזי מעלין אותה לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה לנחת רוח".

כדי שיקל לכוון בברכות, היה הרב צדקה ממליץ לחלק את הברכה לשלושה חלקים: בברכת שהכל למשל, לומר "ברוך אתה ה'", לשהות מעט, "אלוקינו מלך העולם", לשהות מעט, ואז לסיים "שהכל נהיה דברו".

באחת משיחותיו הבלתי נשכחות, תיאר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל (הובאו דבריו ב"הגדת קול יהודה") במתק שפתיו את התיאור הבא:

בכל יום מברך אדם מאה ברכות, ולפי חשבון זה הוא מגיע לשלשת אלפים ברכות בחודש, לשלשים ושש אלף ברכות בשנה, ולשניים וחצי מליון במשך שבעים שנות חייו!

והנה כאשר יגיע לבית דין של מעלה לאחר שמלאו ימיו ושנותיו, ישמח לראות שמגיעים קרונות ענקיים עמוסים במליוני הברכות שאמר בימי חייו.

אלא שכאשר יחלו להוציא את הברכות מן הקרונות ולעמוד על טיבן, יתברר שרבות רבות מהן אינן יכולות להועיל. חלקם 'פצועות קשה', חלקם 'פצועות קל'... יש כאלה בלי ראש, אחרות בלי רגל, יש מהן שכלל לא מצליחים לזהותן, וצריכות לעבור בדיקת די.אן.אי. כדי לבדוק מה הן בדיוק: בורא פרי העץ, ברכת החמה, ברכת הלבנה או ברכת הקשת...

כל הברכות שנאמרו בחצי פה, במהירות רבה, ללא מחשבה, ללא תחושת הודיה, כל אלו שספק נאמרו

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

בזכות כיבוד הורים

אך מה תעשה, והדמעות – אינן מתחשבות בכך, וכמעט פורצות ללא מעצור. מיהרה לרפת הפרות השוכנת בסמוך לביתם, כדי שבינות לקולות הגעיה של הפרות לא יישמע קול בכיה למרחוק, וכך למרות הריח והצחנה שבמקום, ישבה האשה ברפת ובכתה.

והנה בדיוק באותה עת, עבר שם אביה הגדול. לאוזניו הגיע קול בכי מהרפת, והקול קולה של בתו... הביץ על מה היא בוכה, והתפעל מגודל צדקתה.

לעת ערב, כאשר פגש בה, אמר לה: "בטוחני כי בזכות המאמץ הגדול שלך לקיים מצות כיבוד הורים – תזכי במהרה לחבוק בן!".

ואכן, כפי שהבטיח האב הצדיק, בתוך שנה ילדה את בנה הבכור, שהפך למאור גדול בתורה.

בעיירה באירופה התגוררה אשה צדקנית, אשר היתה חשוכת בנים במשך שש עשרה שנים. ביום מן הימים, נסעה אל העיר הגדולה וינה לדרוש ברופאים, אולי יוכלו לסייע לה במילוי משאלת הלב הגדולה של העמדת הדורות הבאים.

לדאבון לבה, הרופאים שללו כל סיכוי שיהיו לה ילדים אי פעם. שבה האשה לביתה בשברון לב עצום ובצער עמוק.

בהגיעה לביתה, חשה צורך עז לפרוק את אשר על לבה בבכי שוטף... סקרה את החדרים השונים בביתה והמחשבה על כך שלעולם לא ישמעו בהם מצהלות ילדים, גרמה למחנק כבד בגרונה. אולם היות ובביתם התגורר אביה שהיה אדם גדול וצדיק, מנעה עצמה בכח וכלאה את בכייה על מנת שלא לצערו.

☺ זה כא חוק! ☺

בכפר קטן בגליל חיו בשכנות אחמד וסמיר, שני קנאים צרי עין, שלכל אחד מהם היה סוס. יום אחד, היה נדמה לסמיר שאחמד מתכוון בסוסו בעין חמדנית. פחד שמא יממש את רצונו ויגנוב לו את סוסו. החליט 'לסמן' את הסוס, בכך שקצץ לו את קצה האוזן השמאלית, כך היה בטוח שלא יוכל אחמד לטעון שהסוס שלו.

לא קשה לתאר כמה כעס סמיר למחרת, כשראה שגם אחמד קצץ לסוס שלו את קצה האוזן השמאלית, בדיוק באותו מקום.

"קלטתי אותך!" סינן סמיר בזעם, והבין שכנראה השכן החמדן באמת מעוניין בסוס שלו. אחרת למה שיקצץ לסוס את האוזן בדיוק באותו מקום שהוא קצץ?...

הלך וקצץ את זנבו של הסוס.

כשראה למחרת את סוסו של אחמד רועה באחו וגם הוא חסר זנב, עלה דמו לראשו.

"קנאי חמדן וחסר בושח!" כינה סמיר את שכנו החמדן. עמד ושבר את רגלו הימנית של הסוס.

אחר הצהרים נפגשו שניהם, אחמד וסמיר, במרכז הכפר כשרגלי הסוסים של שניהם שבורות.

"טיפשים מטופשים!" צעק לעברם אחד השכנים, 'עד מתי תמשיכו להתעלל בסוסים המסכנים שלכם?! אתם עוד תהרגו אותם בסוף!...'.

קפץ סמיר וקרא: "זמה אעשה?! שכני אחמד, 'שם עין' על הסוס שלי, הייתי חייב לסמן אותו כדי שהוא לא יחליף לי אותו!"

"וגם אני!" קפץ אחמד, "גם אני הבחנתי כבר מזמן שסמיר 'שם עין' על הסוס שלי והחליט להחליף אותו בשלו, הייתי חייב לסמן אותו!"...

"שכלכם כשכלם של סוסיכם" התריס לעברם השכן, "אינכם רואים שסוס אחד שחור וסוס אחד לבן?!"...

☺ חוק חוק כא... ☺

כשמקנאים – העינים מפסיקים לראות והשכל מפסיק לחשוב...

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: רצינו לקבוע לימוד הלכות אבלות במסגרת הלימודים בבית מדרשנו, אך ראינו כמה וכמה מגדולי הרבנים שחששו לזה, ומהם: ספר חסידים (סימן רס"א) שכתב: "שילמד אותה בחשאי", וכן הכנסת הגדולה (סימן רמ"ה) שכתב: "שהקפידא היא שלומד בישיבה, אבל כשלומד בפני עצמו אין קפידא כלל". וכן בחתם סופר יו"ד סימן שמ"ו. אם יוכל הרב לציין לנו מקורות מפוסקים שלא חששו לדבר זה, כיון שלימוד מתוך דיבוק חברים לא קרב ללימוד עצמאי, ובפרט שבבית מדרשנו אנו לומדים ונבחנו על נושאים הנצרכים להשגת תעודות "יורה יורה", ונושא זה נכלל בחומר הבחינות.

תשובה: אין לי מקורות, רק מאן דלא קפיד לא קפדין בהדיה (פסחים ק"י ע"ב). ועיין בשו"ת חתם סופר חיו"ד דגברא קפדנא הוה ואיתרע ביה מילתא ע"ש. ומכל מקום יש להתחיל בכל יום בדבר טוב ולסיים בדבר טוב מענין גאולה ותחיית המתים וכיוצא.

שאלה: מפרסמים בשם כת"ר שליט"א שמותר לומר שהאדמו"ר מחב"ד הוא המשיח, ורציני לדעת מה היא באמת דעת כת"ר שליט"א בזה?

תשובה: שקר אמרו בשמי. אני אמרתי שמותר לתלמיד לומר על רבו ולאחל ולייחל שהוא יהיה משיח ושיגאל את עם ישראל. כי בכל דור ודור ישנו אחד או שניים שראויים להיות משיח. אלא שבעוונות נדחו מדור לדור כי אין הדור זכאי. אבל להחליט בודאות שפלוגי הוא משיח – זו סכנה ליהדות. וכבר קרו בהיסטוריה חורבנות גדולים מדברים כאלה. וכבר הפצירו בי חסידי חב"ד במשך כשעתיים לחתום להם שהרבי שליט"א (זצ"ל) הוא משיח, וסירבתי. אמרתי שאי אפשר להחליט על שום בן אדם שהוא משיח עד שיזכה לבנות בית המקדש ולקבץ נדחי ישראל כמו שכתב הרמב"ם. ובפרט עכשיו שהוא בן ערך 25 שנה. השי"ת ירחם.

שאלה: מרן בש"ע (יו"ד ס' רנ"ד) פוסק שאסור לישראל לקבל צדקה מהגויים, ושר גוי ששלח ממון לישראל לצדקה, מקבלים משום דרכי שלום ומחלקים לעניי גויים. רציני לשאול: א. מה ההגדרה של "צדקה" במקרה זה, האם למשל תרומה של מעבדת פיזיקה למוסד לימודי או תקציב תרבות לעמותה וכדומה (שהיא תרומה של מותרות שאינה מיועדת לעניים או למלא חוסר), גם זו בכלל "צדקה"? ב. הרמ"א שם בהג"ה כותב שנדבה לבית כנסת מקבלים מהם. ושאלתי, מה הגדר של נדבה לענין זה? האם תרומה לישיבה או לתלמוד תורה נחשבת כנדבה?

תשובה: נתתי שאלה זו לידיד נפשי הרה"ג ר' דוד עידאן שליט"א, וכתב תשובה בזה להתיר על פי כמה סברות שהובאו בשו"ת יביע אומר (חלק ז' חלק אורח חיים סימן כ"ב) עיין שם באורך. ועל כל פנים, ברור דדוקא צדקה אסור לקבל, אבל תרומה למוסד לימודי וכדומה לית לן בה. וכן תרומה לבית הכנסת או לישיבה מקבלין מהם, וכמו שכתב הגר"ע יוסף שם (עמוד נ"ו טור א בהערה). רק צדקה בפרהסיא לעניים מסוימים אין לקבל מהם, שיעשו מזה כותרות בעיתונים ויהיה קיטרוג ח"ו על ישראל שאינם מפרנסים ענייהם.

שאלה: יהודי שבבעלותו עסקי הימורים שתומך באברך כולל, האם ניתן להמשיך לקבל ממנו? תשובה: אפשר להמשיך לקבל, כי המהמרים עושים על דעת עצמם ואין הכסף נאסר.

שאלה: האם יש חיוב לתת צדקה כשמתרמים בזמן הכולל? תשובה: יש להודיע למתרמים שלא יגיע בזמן הכולל, ואם הגיע, יתן משהו.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ רבי יצחק בן רחל זצ"ל

לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל